

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 346/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sosiaali- ja terveysministeriön valtuuttamien suojamaskihankintojen ohjeistuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Tom Packalén /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 346/2020 vp:

Koska KPMG:n erillisselvityksessä esitetyn mukaisesti Huoltovarmuuskeskuksen suojainhankinnoissa on toimittajavalintojen ja aineiston perusteella painotettu vaihtoehtoisia hankintakanavia vakiintuneiden ja tunnettujen toimittajien sijaan, niin kuka tällaisen ohjeen on antanut ja kenelle ja onko ohje annettu kirjallisesti vai suullisesti,

onko kyseessä määräys vai suositus ja mikä on annettujen ohjeiden/määräysten sanamuoto,

millaiset ohjeet hankintakanavista annettiin ja miten valittiin yritykset, joilta toimeksianton mukaiset tarjoukset pyydettiin,

miksi vakiintuneita luotettavia toimijoita ei ole saanut käyttää, vaikka heillä on paras kyky toimittaa kunnollisia tarvikkeita luotettavasti ja edullisimmilla hinnoilla ja

miksi tällainen ohje on annettu?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronaviruspandemian vuoksi syntynyt globaali tilanne suojainmarkkinoilla on ollut ennakoimaton, eivätkä eri organisaatioiden toteuttamat varautumistoimet ole olleet riittäviä epidemian jatkuessa. Huoltovarmuuskeskus on toteuttanut suojainhankintoja sosiaali- ja terveysministeriön tukipyyntöjen perusteella sosiaali- ja terveyshuollon tarpeisiin 12.2.2020 alkaen. Huoltovarmuuskeskuksen ohella sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköt ovat hankkineet koko ajan toiminnassaan tarvittavia suojavarusteita. Normaalitylanteessa ne vastaavat koko hankintatarpeen tyydyttämisestä, ja kriisitilanteessakin niiden hankintojen kokonaisvolyymit ovat huomattavasti suuremmat kuin Huoltovarmuuskeskuksen.

Huoltovarmuuskeskuksen suojainten hankintatoimintaa koskevan KPMG:n laatiman selvityksen mukaan Huoltovarmuuskeskus on suojainhankinnoissaan painottanut vaihtoehtoisia hankintakanavia jättäen vakiintuneiden ja tunnettujen toimijoiden hyödyntämisen mahdollisuudet muille suojainhankintoja samanaikaisesti toteuttaville hankintayksiköille. Hankintalähteisiin on vaikuttanut voimakkaasti kyseessä olevien tuotteiden erittäin vaikea markkinatilanne. Lisäksi Huoltovarmuuskeskukseen oli tullut hyvin lyhyessä ajassa suojainhankintoihin liittyen yhteensä 3000 yhteydenottoa eikä sillä ollut prosesseja hallita tällaista määrää yhteydenottoja.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 346/2020 vp

Huoltovarmuuskeskuksen hallitus onkin KPMG:n selvityksen perusteella päättänyt useista hankintojen korjaavista toimenpiteistä. Se on vahvistanut tarkennetun hankintaohjeen koronavirustilanteen hankintoihin. Poikkeusoloissa, jolloin riskit ovat erityisen suuret, tulee hankinnoissa kiinnittää huomiota muun muassa Huoltovarmuuskeskuksen sisäisten prosessien läpinäkyvyyteen. Tähän liittyen on vahvistettu edelleen Huoltovarmuuskeskuksen hankintaprosessia ja -käytäntöjä vastaamaan tilanteen vaatimaa tasoa. Huoltovarmuuskeskuksen resursointia hankintoihin kasvatettiin heti sen jälkeen, kun sosiaali- ja terveysministeriö toimitti määrältään huomattavan pyynnön Huoltovarmuuskeskukselle 24.3.2020. Suojainhankintojen tekeminen Huoltovarmuuskeskuksessa on eriytetty omaksi yksiköksi, joka keskittyy sosiaali- ja terveysministeriön tukipyynnöjen mukaisiin hankintoihin.

Työ- ja elinkeinoministeriö ei vastaa Huoltovarmuuskeskuksen operatiivisesta toiminnasta, kuten hankintatoimesta tai yksittäisiä asioita koskevista päätöksistä. Huoltovarmuuskeskuksen toiminnassa havaittuihin puutteisiin on kiinnitetty asianmukainen huomio välittömästi niiden tultua ministeriön tietoon. Ministeriö on myös vahvistanut Huoltovarmuuskeskuksen hankintatoimintaa henkilöresursseilla ja hankinta-asiantuntemuksella.

Helsingissä 18.5.2020

Työministeri Tuula Haatainen